

HAKUILMOITUS

8.5.2025

VN/36657/2023
VN/36657/2023-STM-3

VALTIONAVUSTUKSEN HAKUILMOITUS

AVUSTUKSEN NIMI

Sairaanhoitajien kliininen erikoistumiskoulutus: psykiatrisen ja mielenterveyden hoitotyön erikoisala sekä gerontologisen hoitotyön erikoisala

Avustuksen yleiskuvaus

Valtionavustus on tarkoitettu sairaanhoitajien kliinisen erikoistumiskoulutuksen tarveperustaiseen käynnistämiseen 1) psykiatrisen ja mielenterveyden hoitotyön sekä 2) gerontologisen hoitotyön erikoisaloilla osana samanaikaisesti muodostettavaa erikoistumiskoulutuksen järjestämisen ennakointi- ja koulutusyhteistyön alueellisen ja kansallisen koordinaation toimintamallia hyvinvointialueiden ja korkeakoulujen kanssa.

Tarkoituksena on käynnistää 1) psykiatrisen ja mielenterveyden hoitotyön kliininen erikoistumiskoulutus HUS-yhtymän, hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja korkeakoulujen yhteistyönä sekä 2) gerontologisen hoitotyön kliininen erikoistumiskoulutus Pohjois-Savon hyvinvointialueen, muiden hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin, HUS-yhtymän ja korkeakoulujen yhteistyönä osana valmistettavaa erikoistumiskoulutuksen järjestämisen ennakointi- ja koulutusyhteistyön toimintamallia.

Myönnettävä valtionavustus perustuu vuonna 2024 julkaistuun selvitykseen *Kliinisesti erikoistuneiden sairaanhoitajien ennakoitu tarve vuosille 2024–2028* (STM 2024:9). Kliinisen hoitotyön erikoisalojen kansallinen määrittely ja osaamiskuvaukset laadittiin vuonna 2021 (STM 2021:36). Kokonaisuus kattaa 17 erikoisalaa. Kliinisen hoitotyön erikoisalalla tarkoitetaan sairaanhoitajana laillistettujen terveydenhuollon ammattihenkilöiden (559/1994) tutkintoa syventävää ammatillista osaamista, jota tarvitaan välittömän potilas- ja asiakastyön vaativissa asiantuntijatehtävissä ja erikoisalan kehittämisessä. Määrittelyn pohjalta vuonna 2023 selvitettiin kliinisesti erikoistuneiden sairaanhoitajien ennakoitu tarve erikoisaloittain hyvinvointialueilla huomioiden sote-järjestämislain (612/2021, § 32, § 36) mukaiset hyvinvointi- ja yhteistyöalueiden koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa kokevat tehtävät.

Vuonna 2024 julkaistu tarveselvitys sisältää tietopohjan kliinisesti erikoistuneiden sairaanhoitajien ennakoitusta määrällisestä tarpeesta vuoteen 2028 sekä ehdotukset tietopohjan kehittämistä, erikoistumiskoulutuksen järjestämistä ja rahoitustarvetta koskien. Kliinisesti erikoistuneiden sairaanhoitajien ennakoitu lisätarve oli yhteensä 8 028 erikoistumiskoulutettua vuoteen 2028 mennessä ja erikoistumiskoulutettujen tavoiteosuus arviolta 40 % kliinisessä hoitotyössä toimivista sairaanhoitajista. Kaikille kliinisen hoitotyön erikoisaloille oli tarve kouluttaa erikoissairaanhoitajia sekä suunnitella erikoistumiskoulutus niille erikoisaloille, joilla sellaista ei vielä ole. Selvitystä hyödynnetään sosiaali- ja terveysministeriön ohjaustehtävässä osana hyvinvointialueiden arviointia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistamista. Selvityksen mukaan kaikilla hyvinvointialueilla on psykiatrisen ja mielenterveyden hoitotyön sekä gerontologisen hoitotyön erikoistumiskoulutuksen tarve ja eniten tarvetta psykiatrisen ja mielenterveyden erikoisalalla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilösääntelyn (559/1994, 817/2015) nojalla toimivien neuvottelukuntien Hoitohenkilöstön koulutuksen jaosto (15.4.2023-1.10.2026) koordinoi hoitohenkilöstön ammattien perus- ja erikoistumiskoulutusta ja osaamista tavoitteena sosiaali- ja terveyspalveluiden

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

tarpeita vastaavan hoitohenkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen ja asiantuntija-/tehtävärakenteiden jatkuva kehittyminen sekä laatii tätä tukemaan tarvittavan toimenpideohjelman. Osana jaostotyöskentelyä koordinoidaan sairaanhoitajien erikoistumiskoulutuksen tarveperustaista järjestämistä ja valmistellaan ennakointi- ja koulutusyhteistyön alueellisen ja kansallisen koordinaation toimintamalli hyvinvointialueiden ja korkeakoulujen kanssa. Tavoitteen mukaista etenemistä arvioidaan suunnitelmallisesti huomioiden vaikutukset hyvinvointialueiden, asiantuntijoiden ja korkeakoulujen näkökulmasta.

Hyvinvointialue vastaa alueellaan tehtävälänsä koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta (TKKI) ja tekee osaamis- ja työvoimatarpeen arviointia ja ammatillisen osaamisen kehittämistä yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa sekä sopii TKKI-toimintaa koskevasta strategisesta suunnitelmasta ja sen toteuttamisesta samaan yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden kanssa osana yhteistyösopimusta (Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki 612/2021 § 32 ja § 36 §). Yhteistyön tarkoituksena on arvioida ja ennakoida hyvinvointialueiden osaamistarpeita koko yhteistyöalueen laajuisesti koulutusta järjestävien organisaatioiden kanssa.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen erikoistumiskoulutukset ovat korkeakoulututkinnon jälkeen suoritettaviksi tarkoitettuja, jo työelämässä toimineille suunnattuja ammatillista kehittymistä ja erikoistumista edistäviä koulutuksia, joiden tavoitteena on tuottaa osaamista sellaisilla asiantuntijuuden aloilla, joilla ei ole markkinaehtoisesti toteutettua koulutustarjontaa (Ammattikorkeakoululaki § 11 a, Yliopistolaki § 7). Erikoistumiskoulutuksen tarkoituksena on vastata työelämän ja korkeakoulujen yhdessä määrittämiin osaamistarpeisiin.

Orpon hallituksen hallitusohjelma painottaa sosiaali- ja terveysalan koulutuksen sisältöjen ja toteutuksen kehittämistä siten, että ne mahdollistavat tehtävärakenteen ja työnjaon kehittämisen ja vastaavat työelämän osaamistarpeisiin. Ohjelman mukaan parannetaan mahdollisuuksia erikoistumiskoulutukseen ja osaamisen kehittämiseen sekä työuralla etenemiseen.

Valtion vuoden 2025 talousarvion momentille 33.03.63 "Eräät erityishankkeet" on myönnetty 500 000 € määräraha (siirtomääräraha 3 v) sairaanhoitajien kliinistä erikoistumiskoulutusta varten. Talousarvioon kirjattuna tavoitteena on käynnistää sairaanhoitajan kliinisen hoitotyön erikoistumiskoulutuksen kansallinen järjestäminen sekä hyvinvointialueiden ja korkeakoulujen alueellinen ennakointi- ja koulutusyhteistyön toimintamalli ja käynnistää väestön palvelutarpeisiin ja hyvinvointialueiden arvioon perustuen 1–2 keskeistä kliinisen hoitotyön erikoistumiskoulutusta ja niiden suunnittelu. Hoitotyön laadun sekä alan pito- ja vetovoiman lisäämiseksi sairaanhoitajien kliinisen erikoistumisvaihtoehtojen kehittämistä jatketaan.

Avustusta ei voi käyttää muihin kuin tämän hakuilmoituksen mukaisiin kehittämistehtäviin.

Avustuksen käyttöaika on 16.6.2025 – 31.12.2027.

Avustus rajautuu ilmoituksen mukaiseen toimintaan.

Avustusta voidaan myöntää

- 1) psykiatrisen ja mielenterveyden hoitotyön kliinisen erikoistumiskoulutuksen käynnistämiseen enintään 200 000 euroa sekä
- 2) gerontologisen hoitotyön kliinisen erikoistumiskoulutuksen käynnistämiseen enintään 200 000 euroa

Avustuksen hakijat

Valtionavustusta voi hakea

- 1) psykiatrisen ja mielenterveyden hoitotyön kliinisen erikoistumiskoulutuksen osalta HUS-yhtymä ja osatoteuttajina voivat olla hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja korkeakoulut sekä
- 2) gerontologisen hoitotyön kliinisen erikoistumiskoulutuksen osalta Pohjois-Savon hyvinvointialue ja osatoteuttajina voivat olla hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki, HUS-yhtymä ja korkeakoulut

Avustuksen tavoite

Valtionavustus mahdollistaa sairaanhoitajien kliinisen erikoistumiskoulutuksen tarveperustaisen käynnistämisen osana kliinisen hoitotyön erikoisosaamisen ja erikoistumiskoulutuksen koordinaation toimintamallia ja sitä tukevaa kansallista toimenpideohjelmaa. Valtionavustuksella tuetaan hyvinvointialueiden osaamistarpeita vastaavien kliinisesti erikoistuneiden sairaanhoitajien erikoistumiskoulutuksen suunnittelua ja käynnistämistä yhteistyössä ammattikorkeakoulujen kanssa. Erityisinä painopistealueina ovat 1) väestön psykiatrisen ja mielenterveyden palveluissa sekä 2) ikääntyneiden palveluissa tarvittava kliinisesti erikoistuneiden sairaanhoitajien osaamisen varmistaminen ja koulutuksen käynnistäminen hyödyntäen erikoisaloja koskevia hyvinvointialueiden ja korkeakoulujen yhteistyön ja määrittelyn hankkeita.

Avustuksella toteutettavat toimenpiteet

- A. Suunnitella osana muodostettavaa erikoistumiskoulutuksen järjestämisen ennakointi- ja koulutusyhteistyön toimintamallia sairaanhoitajien
 - 1) psykiatrisen ja mielenterveyden hoitotyön kliinisen erikoistumiskoulutuksen osaamistavoitteet, toteutus ja arviointi HUS-yhtymän, Helsingin kaupungin, hyvinvointialueiden ja korkeakoulujen yhteistyönä sekä
 - 2) gerontologisen hoitotyön kliinisen erikoistumiskoulutuksen osaamistavoitteet, toteutus ja arviointi Pohjois-Savon hyvinvointialueen, muiden hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin, HUS-yhtymän ja korkeakoulujen yhteistyönä
- B. Käynnistää sairaanhoitajien kliininen erikoistumiskoulutus
 - 1) psykiatrisen ja mielenterveyden hoitotyön erikoisalalla yhteistyössä sovittavien hyvinvointialueiden ja korkeakoulujen kanssa sekä
 - 2) gerontologisen hoitotyön erikoisalalla yhteistyössä sovittavien hyvinvointialueiden ja korkeakoulujen kanssa
- C. Osallistua erikoistumiskoulutuksen järjestämisen ennakointi- ja koulutusyhteistyön alueellisen ja kansallisen koordinaation toimintamallin muodostamiseen tuottamalla tutkimus- ja arviointitietoa hyvinvointialueiden, opiskelijoiden ja korkeakoulujen näkökulmasta

Avustuksen hakeminen

Avustusta haetaan hakulomakkeella, jonka lisäksi tulee toimittaa arvio toiminnan kustannuksista (lomakkeet ovat sivulla https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet). Lisäksi hakemukseen tulee liittää suunnitelma avustuksella toteutettavasta toiminnasta. Hakemus lähetetään Sosiaali ja terveystieteiden ministeriön kirjaamoon ([kirjaamo.stm\(at\)gov.fi](mailto:kirjaamo.stm(at)gov.fi)) viitteellä VN/9584/2025.

Hakuaika: 8.5 – 28.5.2025 klo 16.15

Hakemuksen arviointi

Valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia. Myönnettävän avustuksen määrää arvioitaessa otetaan huomioon, kuinka hyvin hakemuksessa kuvatun toiminnan voidaan arvioida saavuttavan avustuksen käytölle asetetut tavoitteet ja avustuksella toteutettavat toimenpiteet.

Arviointiperusteena käytetään myös hakuilmoituksen mukaisuutta ja avustuksen hakijan toiminnan yhteyttä sairaanhoitajien kliinisen erikoisosaamisen ja erikoistumiskoulutuksen määrittelyyn ja ohjaukseen sekä psykiatrisen ja mielenterveyden hoitotyön kliinisen erikoisosaamisen ja gerontologisen hoitotyön kliinisen erikoisosaamisen kansalliseen kehittämiseen.

Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (valtionavustuslain 7 § 1 mom.):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.

- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista, kun otetaan huomioon hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.
- Valtionavustusta ei myönnetä tehtäviin, jotka rahoitetaan hyvinvointialueiden perusrahoituksella tai muulla valtionavustuksella.

Esteitä avustuksen myöntämiselle

- Ministeriö hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa ministeriölle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytön valvontaa varten.
- Hakemus jätetään tutkimatta, jos se saapuu määrääjän jälkeen.

Muita avustuksen käyttöön liittyviä ehtoja

- Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.
- Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämä avustus voi kattaa enintään tässä ilmoitetun ja avustuspäätöksessä määritellyn osuuden avustettavan toiminnan tai hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus ei myöskään yhdessä muiden julkisten tukien kanssa saa ylittää hyväksyttävien kustannusten määrää. Hyväksyttävät kustannukset määritellään avustuspäätöksessä ja sen liitteissä.
- Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.
- Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.
- Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (valtionavustuslain 16 §).
- Avustuksen saajan tulee selvittää, onko sillä velvollisuus noudattaa hankintalainsäädäntöä, ja ottaa tämä toiminnassaan huomioon. Myös valtioon, kuntiin tai seurakuntaan kuulumaton avustuksen saaja voi olla velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyitä.
- Jos avustuksen saaja täyttää julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit (esim. rahoituksesta yli puolet on julkista rahoitusta), avustuksen saajan tulee noudattaa hankintalakia kaikissa hankinnoissaan.
- Jos avustuksen saaja saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta, saajan on tässä hankinnassa noudatettava hankintalakia.

(Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016).

Tuloksista ja avustuksen käytöstä raportointinen

Sosiaali- ja terveysministeriö seuraa ja ohjaa hankkeen etenemistä osana Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukuntien Hoitohenkilöstön koulutuksen koordinaatiojooston tehtävää.

Valtionavustuksella toteutettavan kehittämistyön tulokset ovat kansallisesti hyödynnettävissä ja julkisesti saatavilla. Hankkeesta valmistuvat tuotteet ja kehittämistyön tulokset julkaistaan erikseen sovitavissa julkaisusarjoissa. Tuloksista ja avustuksen käytöstä raportoidaan STM:lle.

Lisätietoja

Pia Suvivuo, erityisasiantuntija (STM), pia.suvivuo@gov.fi, +358 295 163 517

Erja Mustonen, erityisasiantuntija (STM), erja.mustonen@gov.fi, +358 295 163 179

Päivi Nygren, neuvotteleva virkamies (STM), paivi.nygren@gov.fi, +358 295 163 542 (13.5.25 asti)

Tietoa sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustuksista: <https://stm.fi/rahoitus-ja-avustukset/valtion-avustukset>

Valtionavustuksista yleisesti: <https://vm.fi/valtionavustukset>